

Demokrati i praktiken

anns.pihlgren@norttalje.se

ann.pihlgren@isd.su.se

www.kunskapskallan.com

Freinets grundläggande principer

- Principen om frihet för det individuella barnet
- Principen om manuell arbete
- Principen om samarbete i gruppen/samhället

Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Lgr 11, s. 5.

Forskning om lärande

- Följande ger mer hållbart läranderesultat:
 - Ämnet eller temat angrips och presenteras med många infallsvinklar/arbetssätt
 - Begrepp görs tydliga och presenteras
 - Ämnesintegrering
 - Känslomässig involvering
 - Metakognitiva frågor

Diktatur

- en bestämmer
(eller några: oligarki)

Demokrati

- alla har en röst och
alla röster är lika värda

"Upplyst despot"

- en bestämmer men hör
övrigas idéer innan och
motiverar sitt beslut

"Demokratur"

- den som har makten
delar med sig av det
som är möjligt till övriga

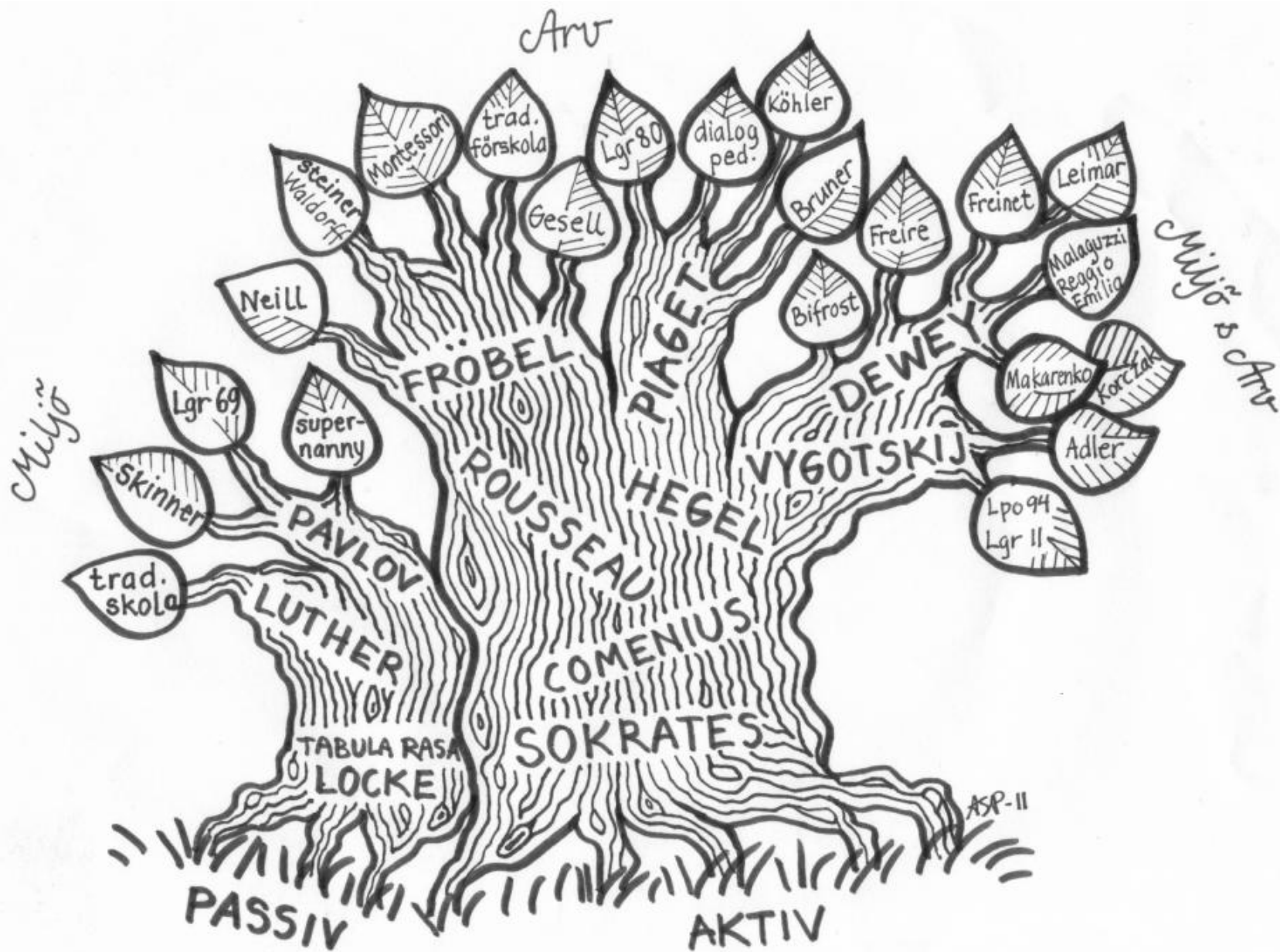

"Anarki"

- var och en gör
som den vill

"Democracy"

- beslut accepteras
sällan utan omprövas
om och om igen

Uppdraget

- Skolan (och fritidshemmet) är inrättningar, som har till uppgift att lära och träna blivande demokratiska medborgare.
- Liksom med andra förhållningssätt måste eleverna ges tid att träna och diskutera demokrati och dess spelregler. De kan dem inte från början.
- Eleverna har alltid rätt att säga sin mening, få den respekterad och påverka beslut (även om de inte alltid kan bestämma).
- Elevaktiva arbetssätt är att föredra före andra arbetssätt ur ett lärandeperspektiv.

Vad måste skolan göra?

- Eleverna ska utöva demokrati i praktiken:
 - genom att vara med och besluta och säga sin mening, där det är möjligt
 - genom att ges möjlighet att styra sitt eget arbete och lärande
- Eleverna ska kunna förstå och i framtiden verka i det demokratiska samhället:
 - genom att förstå hur den formella demokratin fungerar
 - genom att under skoltiden träna och utveckla förhållningssätt som gör det möjligt att verka som en demokratisk medborgare

Gossen. Hvad m nde det bliva?

Läsinlärningsmetoder

- HELORD WHOLE LANGUAGE – ANALYTISK:
 - Fokus på begriplighet och innehåll
 - Förståelsen viktigast
- PHONICS – SYNTETISK
 - Fokus på strukturen och språkuppbyggnad
 - O S I L R E A N...
- LEIMAR
 - Blandning: förståelse, språklig uppbyggnad
 - Fokus på barnens vardag och upplevelser
- WITTING
 - Fokus på stavelser, “chunks”
 - li la lo le lu lö, is as es ås äs ys

Ulrika Leimars läsinläring

- Gemensam upplevelse och samtal om upplevelsen
- **Gemensam diktering**
- Utskrift, läsläxa, klassens bok
- Laboration
- Gemensam återläsning
- Efterbehandling – ordkort, kartotek
- MENING OCH ANKNYTNING GER MATERIAL TILL SPRÅKLIGA EXPERIMENT OCH KUNSKAP

MAKIS-lektion

- Läraren **presenterar** vad lektionen ska handla om och eleverna **motiveras** till att lära sig
- Läraren **tillför** därefter den **nya kunskapen** genom föreläsning, textpresentation eller liknande och **konkretiserar** den
- Därefter **aktiveras** eleverna **individuellt** och/eller i **samarbete**. Läraren **kontrollerar** att eleverna har förstått innehållet rätt
- Läraren avslutar med hemuppgift där kunskapen **befästras**

Progressiv lektionsidé

- Start i något förbryllande, utmanande
- Barnens egna utforskande
- Kunskapsinhämtande, sortering
- Analys tillsammans
- Generalisering och återkoppling till egna erfarenheter

Dialogen som läromedel

- Eftertänksamma samtal
 - Sokratiska samtal
 - Deliberativa samtal
 - Filosofi med barn och ungdomar

Att uppleva demokratins villkor genom...

- Skolan som kunskapsverkstad
 - Verklighetslikt demokratiarbete
- Pedagogiskt drama
- Debatter som förbereds

Formativ bedömning ställer följande frågor

- Målet – vad ska uppnås?
- Vad kan eleven nu? Hur vet vi det?
- Vad är nästa steg i lärandet? Hur kan eleven krympa avståndet mellan sitt nuvarande läge och målet?

Utvecklingsschema

MOTORISK UTVECKLING finmotorik	Datum
Släpper fritt	
Dricker själv ur mugg	
Äter bra med sked	
Kast utan riktning	
Äter med gaffel	
Fångar stor boll med bägge armarna	
Kastar med riktning	
Ritar med vuxet grepp	
Kan klippa efter linje	
Penngrepp	
Äter med kniv och gaffel	
Fångar stor boll med händerna	
Fångar en liten boll med händerna som en skål	
Äter med vuxet grepp	1/9
Koordinerar handrörelserna: knäppa, knyta, skruva, skala	
Fångar liten boll med en hand	

Utvecklingsmatris

Intention	Funktion	Hantverks- skicklighet
Tanke, plan och resultat stämmer överens utan att behöva experimentera JA	Resultatet är anpassat efter syftet	Vet vad som är stilistiskt rätt men kan välja att bryta mot detta för att uppnå en medveten effekt. Slutresultatet är av en genomgående hög kvalitet
Tanke, plan och resultat stämmer överens men kan inte staka ut vägen i förväg utan måste experimentera	Resultatet är ofta anpassat efter syftet men inte alltid JA	Behärskar de flesta stilistiska regler och använder dem. Kan variera sig. Slutresultatet är ofta av god kvalitet.
Har en tanke och experimenterar men når ofta inte resultat ELLER når slumpvisa resultat men har ingen plan	Resultatet är ibland, slumpvis anpassat efter syftet	Kan vissa stilistiska regler men brister i tillämpningen. Varierar sig sällan. Slutresultatet varierar i kvalitet. JA
Har en tanke men ingen plan och resultatet stämmer oftast inte med tanken/intentionen	Resultatet är inte anpassat efter syftet	Saknar stilistisk repertoar. Varierar sig inte i tal och skrift. Slutresultatet är ofta av tveksam kvalitet.

Elevaktiviteten i summativ bedömning kan öka genom

- Avslöja det "dolda spelet" genom att diskutera bedömningar i klassen
- Låta eleverna arbeta med uppgifts- och provkonstruktion
- Diskutera de egenkonstruerade uppgifterna/proven i klassen:
 - Vilka uppgifter var lätta/svåra och varför?
 - Vilka uppgifter kan lösas och vilka behöver förbättras?
 - Vilka områden tränas genom uppgiften?

Summativ bedömning som formativ...

- Provsvar kan användas som underlag för formativa bedömningar, om läraren tillfogar en framåtsyftande respons till provsvaren
- Tidigare prov och provsvar kan användas som underlag för klassamtal om bedömningens mekanismer
- Fram till slutbetyget kan även betygen innehålla ett formativt tillägg som en del i utvecklingssamtalet:
 - Vad ska eleven förbättra eller utveckla i arbetet för att kunna erhålla ett högre betyg och hur ska detta åstadkommas?

Arbetssätt för betygssättning

- Vid ny arbetsuppgift presenteras också betygskriterierna (exempelvis i matris)
- I början av arbetet beslutar eleven vilken nivå han/hon vill arbeta mot
- Respons under arbetets gång
- Tydlig återkoppling på uppnådd betygsnivå

Respons på vägen

Guldhalsbandet

Tomt. Inget damm i hörnen av rummen. Alla spår av personlighet utrensade och bortputsade. Bara en sak kvar. Den minsta, men ändå den mest smärtsamma. Med tvekande hand lyfter hon guldkedjan från bänken. Minnena överfaller henne som hungriga vargar, slåss för att få en plats i hennes medvetande. Doften av trapphuset, hon känner den flyktigt i näsborrarna då hon stänger dörren och förflyttas tillbaka.

nytt
stycke
hoppe
över en
rad

En liten och två stora trappor upp. Det var där den nätta illa kedjan hade bott, tillsammans med sin innehavare. I en liten lägenhet inredd med möbler i dova, mörka färger. En mysig, hemtrevlig lukt omfamnade en när man klev in genom dörren och välkomnades med en stor kram, hade man tur kunde det till och med dofta nybakat.

Det är en sommareftermiddag, en gyllene sol lyser ner genom ekens lövverk. Det är då hon får veta. Chocken förlamar allt, både kropp och själ. Men inte hoppet, aldrig hoppet. Hur skulle hon kunna förlora det? När guldlänkens innehavare och den lilla lägenheten två och en halv trappa upp är henne så kär? Cancer är inte allt, tänker hon, cancer är inte hela världen. Hon förbjuder sig själv att tänka ordet.

August
Strindberg
STRÅLANDE
+ liknelse
(MVG)
ordval
underbart
+ uttryck
verbform

Bedömningsmatris

Bedömningsmatris
SVENSKA
”Unika men lika mycket värda”

	Jag använder inte korrekt tempusbruk (tidsformer) utan blandar tidsformer.	Mitt tempusbruk är i huvudsak korrekt.	Mitt tempusbruk är anpassat efter olika tidsperspektiv	Mitt tempusbruk är anpassat efter olika tidsperspektiv och används på ett medvetet sätt. X
	Jag använder inte korrekt meningsbyggnad.	Jag använder meningsbyggnad som oftast är korrekt.	Jag använder meningsbyggnad som är varierad och oftast korrekt.	Jag använder meningsbyggnad som är varierad och träffsäker. Jag anpassar den efter syftet. X
Skrivregler	Jag har svårt att använda stor bokstav, punkt och komma. Jag använder inte styckeindelning. Jag använder talspråksformer, skriver isär sammansatta ord.	Jag använder stor bokstav och punkt, samt komma på ett rätt korrekt sätt. Jag använder replikteknik, skriftspråksformer, sammansatta ord. Jag använder styckeindelning och rubriker.	Jag använder stor bokstav och punkt, samt komma på ett korrekt sätt. Jag använder replikteknik, skriftspråksformer, sammansatta ord, styckeindelning och rubriker korrekt.	Jag kan använda stor bokstav, punkt, komma samt styckeindelning och rubriker på ett korrekt sätt. Jag använder dessa för en viss stilistisk effekt, t ex satsradning, ofullständiga satser och andra skrivtekniska knep för att få min text mer uttrycksfull X
	Jag har en del stavfel som stör förståelsen av min text.	Jag har vissa stavfel som inte stör förståelsen av min text.	Jag har få stavfel	Jag stavar i stort sett korrekt X

Kommentar

Mycket välskriven berättelse! Din text är läsbar, trovärdig och på samma gång gäuffull! Språket, både ordval och meningsbyggnad är varierade och anpassade efter syfte. Kommentatorerna från olika karaktärer i kursiv stil, är i presens, och ger på så sätt närhet till läsaren. Elegant. Du växlar mellan korta och långa, sammansatta, meningar. Stilen är på samma gång realistisk och poetisk, med personifieringar och upprepningar. Dessa stilistiska grepp kan du utveckla ännu mer, i texter där det passar. Tänk på att en hel mening börjar på ny rad, om det inte är för ett stilistiskt syfte

Systemets uppbyggnad är

otydlig

tydlig

1. oordning och osäkerhet	2. svag inramning: vissa elever slås ut
3. lärarauktoritet/ auktoritär lärare	4. ansvarstagande elever

lärarstyrd

elevernas självkontroll

Kontroll i klassrummet

Demokratiska arbetsformer

– värdegrundarbete i skolan

Studentlärare

ANN S. PIHLGREN